

บทที่ 21
การประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม
(INDUSTRIAL LIFE INSURANCE)

การประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม

เป็นการประกันชีวิตแบบหนึ่ง เพื่อช่วยบุคคลผู้มีรายได้น้อยสามารถประกันชีวิตได้ การประกันชีวิตแบบนี้กำหนดเบี้ยประกันชีวิตไว้ต่ำเพื่อช่วยเหลือครอบครัวผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อช่วยเหลือครอบครัวของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมหรือครอบครัวของชนชั้นกรรมกรซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่มีรายได้มากพอที่จะจ่ายเบี้ยประกันชีวิตแบบธรรมดาได้ การประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรมนี้ได้กำหนดวิธีการจ่ายเบี้ยประกันเป็นงวดๆ อาจจะเป็นรายอาทิตย์ รายเดือน หรือรายสามเดือน และการประกันชีวิตแบบนี้บริษัทจะส่งผู้แทนของบริษัทไปเก็บเบี้ยประกันชีวิตที่บ้านของผู้เอาประกันอีกด้วย

แบบของการประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม

กรรมธรรม์ประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม มีแบบน้อยกว่ากรรมธรรม์ประกันชีวิตแบบธรรมดา เพราะเป็นการประกันชีวิตที่มีจำนวนเงินที่เอาประกันเล็กน้อย แต่อย่างไรก็ดี กรรมธรรม์ประกันชีวิตทั้งสองแบบนี้มีความคล้ายคลึงกันมาก แบบของการประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรมมีดังนี้:-

๑. การประกันแบบตลอดชีพ (Whole Life Insurance) ซึ่งผู้เอาประกันจะจ่ายเบี้ยประกันจนมีอายุ ๖๕ หรือ ๗๐ ปี
๒. การประกันชีวิตแบบตลอดชีพ จ่ายเบี้ยประกัน ๒๐ งวด (Twenty Payment Life Insurance)
๓. การประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ ๒๐ ปี (Twenty-Year Endowment)

การประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม^๕ เป็นกรมธรรม์ประกันชีวิต ที่มีเบี้ยประกันต่ำและไม่รับประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา แม้ว่าจะเป็นการประกันที่มีค่าต้นทุนการประกันต่ำแต่ไม่มีมูลค่าเงินสด (Cash Value) ดังนั้นจึงไม่เป็นที่นิยมในหมู่ผู้เอาประกัน

การประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม

บริษัทเป็นผู้กำหนดแบบฟอร์มใบสมัคร เพื่อขอประกันชีวิตของผู้เอาประกัน แต่ผู้แทนของบริษัทเป็นผู้ขอประกันชีวิตใครควรหรือไม่ควรรับประกัน บริษัทรับประกันภัยที่มีมาตรฐานต่ำกว่ามาตรฐาน ซึ่งถ้าเป็นการประกันชีวิตในแบบธรรมดาบริษัทจะไม่รับประกัน เพราะในการประกันชีวิตแบบธรรมดาบริษัทยอมรับประกันภัยที่มีอัตราภาระระหว่าง ๑๐๐-๑๒๕ % ของอัตราภาระธรรมดา แต่สำหรับการประกันชีวิตแบบที่บริษัทยอมรับประกันชีวิตในภัยที่มีจำนวนภาระสูงถึง ๑๗๕ %

ลักษณะทั่วไปของการประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม

การประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรมมีลักษณะทั่วไปดังนี้:-

๑. ไม่มีการตรวจโรค เนื่องจากการประกันแบบนี้มีจำนวนเงินที่เอาประกันเล็กน้อย ถ้าต้องมีการตรวจโรคแล้วจะเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายมากเกินไป บริษัทรับประกันใช้ใบสมัครที่ผู้เอาประกันกรอก ข้อความไว้และรายงานของ ผู้แทนในการพิจารณาการรับประกันชีวิตแบบนี้ แต่บริษัทอาจกำหนดให้มีการตรวจโรคก็ได้ถ้าได้รับคำแนะนำจากผู้แทนของบริษัททั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกัน Advers Selection

๒. ให้ความคุ้มครองแก่สมาชิกครอบครัวที่มีอายุไม่เกินกว่า ๖๕ หรือ ๗๐ ปี

๓. กำหนดให้จ่ายเบี้ยประกันเป็นรายสัปดาห์ หรือ รายเดือนอันเป็นลักษณะพิเศษอย่างหนึ่ง

๔. บริษัทส่งผู้แทนไปเก็บเบี้ยประกันถึงที่บ้าน หรือที่ทำงานของผู้เอาประกัน แต่ถ้าผู้เอาประกันจ่ายเบี้ยประกันโดยตรงแก่บริษัทโดยไม่ผ่านผู้แทนแล้ว บริษัทจะลดเบี้ยประกันให้ ๑๐%

การประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม^๕ เป็นการประกันชีวิตที่สำคัญแขนงหนึ่ง ประชาชนในอเมริกานิยมการประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม มากกว่า การประกันชีวิตแบบธรรมดา จากสถิติในปี ๑๙๖๐ ประชาชนในอเมริกามีการประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรมกว่า ๑๒ ล้านราย มีจำนวนเงินประกันไว้ทั้งสิ้น ๖,๘๘๐ ล้านดอลลาร์ เทียบกับการประกันชีวิตแบบธรรมดาซึ่งมีอยู่ ๘ ล้านกรมธรรม์ ลักษณะสำคัญซึ่งทำให้ประชาชนนิยมไม่ใช่เพราะเบี้ยประกัน แต่อยู่ที่การช่วยจัดให้มีความคุ้มครองตามความต้องการของผู้รับประโยชน์ คือช่วยผู้รับประโยชน์ที่กำลังเดือดร้อนให้พ้นทุกข์ทันทีที่ เงินที่เอาประกันไว้อาจน้อยไม่พอช่วยบ่าบักความเดือดร้อนเพราะผู้รับประโยชน์ขาดรายได้ แต่อย่างน้อยอาจใช้เป็นค่าทำศพหรือค่าใช้จ่ายเล็ก ๆ น้อย ๆ ของผู้เอาประกันก่อนถึงแก่กรรมจะได้เป็นอย่างดี ซึ่งช่วยให้ครอบครัวมิต้องใช้จ่ายจากเงินที่เก็บสะสมไว้

ค่าต้นทุนของการประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม

ค่าต้นทุน ของการประกันชีวิตแบบนี้ สูงกว่าการประกันแบบธรรมดาเนื่องจากไม่มีการตรวจโรค ฉะนั้นอัตราภาระของการประกันชีวิตแบบนี้จึงสูงกว่าอัตราภาระของการประกันชีวิตแบบธรรมดา

ค่าต้นทุนของการประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรมประกอบด้วย :-

๑. จำนวนมรณะ (Mortality) เหตุที่ทำให้อัตราภาระของผู้เอาประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรมสูงกว่าการประกันชีวิตแบบธรรมดา คือ ประการแรกการประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรมนี้รับประกันชีวิตบุคคลที่มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นชนชั้นที่มีอัตราภาระสูงเป็นปกติอยู่แล้วเพราะบุคคลเหล่านี้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ขาดอนามัยอันอาจเป็นโรคร้ายได้ง่าย ทั้งขาดการดูแลรักษาพยาบาล และนอกจากนั้นยังประกอบอาชีพที่เสี่ยงอันตรายมาก ประการที่สอง เนื่องจากความแตกต่างในการเลือกภัยการประกันชีวิตแบบนี้ไม่เพียงแต่ไม่มีการตรวจโรคเท่านั้น แต่บริษัทต้องการรับประกันชนชั้นเหล่านี้ให้มากที่สุดที่จะทำได้ จึงจำต้องยอมรับประกันบุคคลบางคนหรือส่วนมากแม้ปรากฏว่าจะทำให้การเสี่ยงภัยของบริษัทเพิ่มขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว บริษัทรับประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรมจึงต้องสร้าง ตารางมรณะขึ้นใหม่สำหรับการประกันแบบนี้โดยเฉพาะ

๒. ค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการรับประกันชีวิตคือ ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ที่บริษัทต้องจ่ายไปโดยตรงรวมทั้งค่านายหน้า และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ของบริษัทซึ่งไม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเก็บเบี้ยประกันเลย

อย่างไรก็ดี อัตราค่าใช้จ่ายของการประกันแบบนี้ ขึ้นอยู่กับสิ่ง๒ประการ คือ:-

- (๑) เงินที่เอาประกัน ที่มีจำนวนเล็กน้อยมาก
- (๒) การเก็บเบี้ยประกัน

กล่าวโดยทั่วไป ค่าใช้จ่ายรวมของ การประกันชีวิตแบบนี้ กับแบบธรรมดาต่างกันเพียงเล็กน้อย และบริษัทอาจลดค่าใช้จ่ายแบบนี้ลงได้อีกถ้ามีการเก็บเบี้ยประกันเป็นราย เดือน

แบบของการประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม

การประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรมเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศอุตสาหกรรม ในสหรัฐอเมริกา มีประชาชนมากกว่า ๑๒ ล้าน คนทำการประกันชีวิตแบบนี้ แต่ยังไม่ได้รับความนิยมมากเท่าใดนักในประเทศไทย เนื่องจากเหตุที่ว่า:-

๑. เป็นประเทศกสิกรรม จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมีน้อย จำนวนคนงาน เกี่ยวกับการ อุตสาหกรรมมีไม่เพียงพอ ที่บริษัทจะดำเนินงานให้ได้ผลกำไร พอที่จะรับประกัน ต่อไป

๒. บริษัทยังไม่พร้อมที่จะตั้งผู้แทน เพื่อรับการประกันชีวิตแบบนี้ตลอดจน การเก็บเบี้ยประกัน ซึ่งจ่ายในระยะเวลาอันสั้น เช่น ทุกสัปดาห์ หรือทุกเดือน ซึ่งวิธีการ เช่นนี้จะเป็นการเพิ่มต้นทุนของการประกันชีวิตให้สูงขึ้น

เนื่องจากการประกันชีวิตแบบนี้ยังไม่มีในประเทศไทย จะนำแบบของการ ประกันชีวิตแบบนี้ซึ่งอยู่ในอเมริกามากกว่า ถึงแม้ว่าแบบของกรมธรรม์จะไม่เป็นมาตรฐาน เดียวกันทุกมลรัฐ แต่ก็อาจสรุปได้ดังนี้

เงื่อนไขของกรมธรรม์ ประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม คล้ายคลึงกับเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบธรรมดา ในที่นี้จะกล่าวแต่เงื่อนไขที่แตกต่างจากการประกันชีวิตแบบธรรมดาเท่านั้น ข้อแตกต่างที่สำคัญที่สุดก็คือ การประกันชีวิตเพื่อการอุตสาหกรรม ไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับเงินกู้ เพราะจำนวนเงินที่เอาประกันมีเพียงเล็กน้อย จำนวนมูลค่าเงินสดมีไม่พอสองความต้องการของผู้กู้ และเพิ่มค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น ผู้แทนของบริษัทจะไปเก็บเบี้ยประกันชีวิตที่สำนักงานหรือที่บ้านของผู้เอาประกัน แต่ตามหลักการผู้เอาประกันมีหน้าที่ที่จะชำระเบี้ยประกัน มิใช่บริษัทจะต้องตามมาเก็บ ดังนั้น หน้าที่ของผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตจะต้องรับผิดชอบส่งเงินเบี้ยประกันไปยังที่ทำการของบริษัทภายใน ๔ สัปดาห์นับแต่วันที่ค่าเบี้ยประกันถึงกำหนดและถ้าในระยะ ๑ ปี ถ้าผู้เอาประกันไปชำระเบี้ยประกันที่สำนักงานของบริษัทโดยไม่ผิดนัด ผู้เอาประกันก็จะได้รับเงินคืน ๑๐% ของเบี้ยประกันที่จ่ายเมื่อสิ้นปี ซึ่งการส่งเบี้ยประกันวิธีนี้เป็นกรลดค่าใช้จ่ายและทำให้ต้นทุนของการประกันต่ำลง และคู่สัญญาจะโต้แย้งความไม่สมบูรณ์แห่งสัญญามีได้หลังจากสัญญามีผลบังคับมาเป็นเวลา ๑ ปี นับแต่วันที่ที่มีผลบังคับ อย่างไรก็ตาม ไม่มีการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการกระทำอัศวินบาปกรรมไว้เพราะว่า จำนวนเงินที่เอาประกันน้อย จนไม่เป็นมูลเหตุให้กระทำอัศวินบาปกรรมเพื่อหวังเงินประกัน

ผู้เอาประกันจะโอนกรมธรรม์ไปให้ผู้อื่นมิได้ เพราะบริษัทเกรงว่าผู้เอาประกันซึ่งส่วนมากมีการศึกษาต่ำอาจถูกฉ้อโกงโดยบุคคลอื่น เช่น ให้กู้โดยเอากรมธรรม์เป็นประกันหรือโอนกรรมสิทธิ์โดยผู้เอาประกันได้รับเงินตอบแทนต่ำกว่ามูลค่าเงินสดที่มีในกรมธรรม์ ผู้เอาประกันอาจขอแปลงสัญญาเป็นการประกันชีวิตแบบตลอดชีพหรือชั่วระยะเวลาชำระค่าครบ (Paid up) ได้เช่นเดียวกับการขอได้ถอนกรมธรรม์เพื่อรับเงินสด นอกจากนั้นแล้วผู้เอาประกันอาจขอเลิกสัญญาภายใน ๒ อาทิตย์ นับแต่วันที่สัญญามีผลบังคับ โดยจะได้รับเบี้ยประกันที่จ่ายไปทั้งสิ้นคืน ในกรณีเช่นนี้ผู้เอาประกันได้รับความคุ้มครองฟรีในระหว่าง ๒ สัปดาห์นั้น

เงินผลประโยชน์จะจ่ายให้แก่ผู้รับประโยชน์ที่ระบุไว้ในสัญญา แต่บริษัทอาจสงวนสิทธิ์จะจ่ายให้แก่ทายาทคนอื่นก็ได้ถ้าเห็นสมควร หรือกรณีที่ผู้รับประโยชน์เป็นผู้เยาว์

หรือไร้ความสามารถ อาจจ่ายให้แก่กองมรดกหรือแก่บุคคลอื่น ถ้าผู้รับประโยชน์ที่ระบุไว้ มิได้มีส่วนได้เสียในความมรดกของผู้เอาประกัน

เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นจนทำให้ผู้เอาประกันทุพพลภาพ หรือตาบอด หรือมรณะ บริษัทจะจ่ายเงินผลประโยชน์พิเศษให้อีกจำนวนหนึ่ง โดยไม่ต้องมีข้อตกลงกันไว้ในสัญญากรมธรรม์ประกันชีวิต (ในสัญญากรมธรรม์ประกันชีวิตแบบธรรมดา บริษัทรับประกันจะจ่ายก็ต่อเมื่อมีข้อตกลงกันไว้โดยเฉพาะ) และไม่ต้องเสียเบี้ยประกันเพิ่ม

นอกจากนี้ บริษัทยังยอมให้ผู้เอาประกันเปลี่ยนกรมธรรม์เป็นกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบอื่นได้โดยผู้เอาประกันต้องเสียเบี้ยประกันตามอายุที่ขอแปลงสัญญา และจำนวนเงินเอาประกันของสัญญากรมธรรม์ประกันชีวิตแบบนี้มีเท่ากับหรือมากกว่าจำนวนเงินขั้นต่ำของการประกันชีวิตแบบธรรมดาคือขอแปลง เว้นไว้แต่ผู้เอาประกันขอเวนคืนกรมธรรม์เพื่อรับเงินสดไปแล้ว ผู้เอาประกันยังมีให้นำเงินมาชำระเบี้ยประกันตามกำหนด บริษัทถือว่าเป็นการขาดชำระเบี้ยประกัน แต่ภายใน ๒ ปีนั้นอาจขอให้บริษัทต่ออายุสัญญาใหม่ก็ได้โดยผู้เอาประกันต้องแสดงว่าตนยังสามารถเอาประกันได้ พร้อมทั้งชำระเบี้ยประกันที่ค้างชำระโดยมิต้องเสียคอกเบี้ย